

Oświadczenie złożone przez senatora Andrzeja Grzyba na 51. posiedzeniu Senatu w dniu 26 marca 2010 r.

Oświadczenie skierowane do minister zdrowia Ewy Kopacz oraz do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego RP Krzysztofa Kwiatkowskiego

Szanowna Pani Minister! Szanowny Panie Ministrze!

Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej (ROPS) w Starogardzie Gdańskim przeznaczony jest dla osób z zaburzeniami psychicznymi będących sprawcami czynów zabronionych (przestępstw), wobec których sąd orzekł zastosowanie środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym, zgodnie z art. 94 §1 kodeksu karnego (jeżeli sprawca w stanie niepoczytalności określonej w art. 31 §1 popełnił czyn zabroniony o znacznej społecznej szkodliwości i zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że popełni taki czyn ponownie, sąd orzeka umieszczenie sprawcy w odpowiednim zakładzie psychiatrycznym).

W celu przeciwdziałania zachowaniom agresywnym i ucieczkom ROPS w Starogardzie Gdańskim, jako jeden z trzech takich ośrodków w kraju i jedyny w północnej Polsce, dysponuje zabezpieczeniami spełniającymi wymogi stawiane zakładom psychiatrycznym dotyczące tak zwanego maksymalnego zabezpieczenia, zgodnie z §6 rozporządzenia ministra zdrowia z dnia 26 lutego 2001 r. w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających, ich pojemności, zasad kierowania do nich oraz postępowania ze sprawcami w nich umieszczonymi, a także warunków zabezpieczenia tych zakładów.

W skład systemu zabezpieczeń zakładu, oprócz rozwiązań technicznych, wchodzi wprowadzona po raz pierwszy w zakładach psychiatrycznych sekcja pracowników ochrony. Pracownicy sekcji ochrony wykonują powierzoną pracę zgodnie z następującymi regulaminami obowiązującymi w Regionalnym Ośrodku Psychiatrii Sądowej w Starogardzie Gdańskim: regulaminem pracy, regulaminem porządkowym, regulaminem pracy sekcji ochrony.

W wyżej wymienionych dokumentach pracodawca jednoznacznie i czytelnie określił obowiązki pracowników sekcji ochrony, do których należy:

- przyjmowanie pacjentów skierowanych decyzją sądu do ośrodka, przygotowanie pacjentów do pierwszej rozmowy z lekarzem i kierowanie ich do właściwego miejsca pobytu na terenie ośrodka,
- rozpoznawanie u pacjentów zachowań niebezpiecznych,
- podejmowanie interwencji w przypadku czynów zabronionych i ewentualne stosowanie wobec pacjentów środków przymusu bezpośredniego,
- przyprowadzanie pacjentów na zabiegi medyczne i terapeutyczne,
- przebywanie z pacjentami na dziedzińcu podczas codziennych zajęć,
- konwojowanie pacjentów poza teren ośrodka,
- całodobowy nadzór nad pacjentami przebywającymi na leczeniu medycznym poza ośrodkiem,
- przeszukania pacjentów i sal, w których pacjenci przebywają, w celu eliminacji przedmiotów i substancji zakazanych,
- bezpośrednio dostarczanie pacjentom korespondencji pocztowej i paczek,
- przebywanie z pacjentami w pomieszczeniu odwiedzin podczas wizyt osób spoza ośrodka,
- przekazywanie pacjentów konwojom policji w celu przetransportowania ich do sądów lub innych ośrodków oraz szpitali na terenie kraju.

Czynności, które zostały wymienione powyżej, wynikają z obowiązków zawartych w umowie o pracę i w pełni potwierdzają praktyczne działania pracowników sekcji ochrony w bezpośrednim kontakcie z pacjentami ośrodka. Zadania te wykonywane są w ramach codziennych obowiązków w trybie czynności stałych, powtarzalnych i długotrwałych na równi z innymi pracownikami medycznymi, co zostało ściśle określone w wyżej wymienionych regulaminach. W żadnym zakresie praca w kontakcie z pacjentami nie ma znamion czynności sporadycznych, krótkotrwałych czy też incydentalnych. Pracodawca to potwierdza i zgadza się z słusznością tych argumentów.

Powyżej opisane fakty dają niepodważalną podstawę do tego, aby uznać pracę pracowników ochrony za wykonywaną w bezpośrednim kontakcie z pacjentami. Niestety, ten stan niespójności prawnej trwa już prawie dziesięć lat i nie uregulował tej kwestii organ założycielski ani minister zdrowia, sprawujący bezpośredni nadzór nad działalnością ROPS. W ramach tak zwanej luki prawnej obecnie pracownicy zatrudniani są, zgodnie z przepisami zawartymi w DzU nr 30 poz. 300

z późn. zm., na stanowisku „pracownik gospodarczy i obsługi”, co oczywiście nie zgadza się ze stanem faktycznym.

Proszę o podjęcie działań nad prawym uregulowaniem tej sprawy.

Z poważaniem
Andrzej Grzyb